

№ 23/1964.

Å l a n d s l a n d s k a p s s t y r e l -
s e s framställning till Ålands landsting med
förslag till landskapslag om Ålands försökssta-
tion.

Lantbruket i landskapet skiljer sig på grund av avvikande betingel-
ser beträffande klimat och jordmån väsentligt från lantbruket i riket.
Den försöksverksamhet, som sedan lång tid tillbaka bedrivits i riket,
kan därför icke i full utsträckning komma det åländska lantbruket till-
godo. Icke heller försöksverksamheten i Sverige kan utnyttjas för det
åländska lantbruket med samma utbyte som en försöksverksamhet inom
landskapet kan medföra. För att lantbruket inom landskapet skulle kun-
na draga nytta av en i landskapets speciella förhållanden driven för-
söksverksamhet, inrättades Ålands försöksfält i samband med Ålands
lantmannaskola år 1938. Verksamheten har sedan dess fortgått under
ledning av andre läraren vid Ålands lantmannaskola och har på senare
tid fått en betydande omfattning. Det bör dock konstateras, att en
utbyggnad av verksamheten är nödvändig om den skall få den allsidighet,
som på bästa möjliga sätt kan tillgodose dagens jordbrukare med de
uppgifter han behöver. För att förverkliga denna utbyggnad måste dock
en omorganisation av den nuvarande verksamheten genomföras.

Under de senaste årtiondena har trädgårdsodlingen i landskapet
gått starkt framåt. Också i detta fall torde klimat och jordmån skapa
för vårt landskap speciellt gynnsamma betingelser. I hög grad bör väl
också den trädgårdsförsöksverksamhet, som inleddes i Godby år 1941,
ha främjat företagsamheten på detta område. Även denna försöksverksam-
het är nödvändig för vidareutveckling av trädgårdsodlingen på samma
sätt som lantbruksförsöksverksamheten är det för lantbruket. För en
utbyggnad av denna verksamhet är emellertid tillgång på större jord-
areal och en omorganisation av verksamheten av nöden.

Frågan om en omorganisation av försöksverksamheten väcktes redan
år 1956 och har från år 1959 förts vidare av ett av Ålands försöks-
kommitté tillsatt omorganisationsutskott, bestående av landskapsagro-
nom Ernst Johansson samt de båda försöksledarna, agronom Hjalmar Se-
lenius och trädgårdskonsulent Tore Carlstedt. Det av Ålands försöks-
kommitté sedermera år 1963 framlagda förslaget har granskats av Lant-
brukets forskningscentral, varefter Ålands försökskommitté ytterligare
kompletterat sitt förslag med beaktande av de av Lantbrukets forsk-
ningscentral gjorda påpekandena.

Förslaget går i sin slutliga utformning ut på grundande av en
Ålands försöksstation i nära överensstämmelse med försöksstationerna

i riket. Försöksstationen skulle bestå av tvenne avdelningar, en för lantbruksförsök och en för trädgårdsförsök. Föreståndare för försöksstationen skulle vara en agronom, vilken under vinterhalvåret kunde biträda vid undervisningen i Ålands lantmannaskola, som på detta sätt skulle kunna verka med endast en ordinarie lärartjänst. Vidare borde en heltidsanställd fältmästare omhänderha de praktiska arbetena, varförutom tillfälligt extra arbetskraft måste anställas. Trädgårdsförsöksverksamheten skulle fortsättningsvis handhavas av landskapets trädgårdskonsulent, men verksamheten borde successivt överflyttas till Jomalaby för att uppnå koncentration av verksamheten. Åkerarealen på Jomala gård, som icke förslår för försöksverksamheten vid sidan om skollägenhetens egna behov, skulle framdeles utökas genom inköp av ytterligare jord i byn då tillfälle därtill yppar sig. Till dess kan emellertid behovet av tillskotts jord tillgodoses genom att sammanlagt 13,5 ha åker kunnat arrenderas av två hemmansägare i byn. Ett boningshus med kansliutrymmen och ett tröskhus med laboratorium borde för ändamålet uppföras. Den beräknade driftskostnaden stiger till c. 43.000 mk i året, varvid dock bör beaktas, att Ålands lantmannaskolas löneutgifter genom ombildningen av en lärartjänst till försöksledare-tjänst sjunker med c. 12.000 mk i året.

I riket ledes lantbruksförsöksverksamheten av Lantbrukets forskningscentral enligt lagen den 17 maj 1956 härom (LFCL FFS 314/56) och dess verkställighetsförordning av den 21 december samma år (LFCL FFS 680/56). Regional försöksverksamhet bedrivs av försöksstationer på skilda håll i landet (LFCF 23 §). Då den i landskapet planerade försöksinstitutionen närmast är att jämföra med de regionala försöksstationerna, ehuru dess ställning blir självständig under landskapsstyrelsens ledning, torde Ålands försöksstation vara ett lämpligt namn för densamma. Verksamheten borde bedrivas i nära samverkan med Lantbrukets forskningscentral för ömsesidigt utbyte av försöksresultat och för att utnyttja forskningscentralens vetenskapliga kapacitet. Vid försöksstationen borde vidare finnas en rådgivande kommission, vars uppgift främst vore att utgöra en förbindelselänk mellan försöksstationen och jordbrukarna och trädgårdsodlarna i landskapet. De vid försöksstationen anställda bliva landskapets tjänstemän. Förvaltningen bör ordnas så, att försöksstationen fungerar som landskapsstyrelsens underredovisare. Föreståndaren skall ansvara för stationens kassa och bokföring. Verkställighetsföreskrifter borde vid behov utfärdas genom landskapsförordning.

Med hänvisning till det ovan anförda får landskapsstyrelsen vörd-
samt förelägga Landstinget till antagande nedanstående

L a n d s k a p s l a g
om Ålands försöksstation.

I enlighet med Ålands landstings beslut stadgas:

1 §.

För försöksverksamheten för lantbruket och trädgårdsodlingen fin-
nes en under landskapsstyrelsen lydande Ålands försöksstation,

2 §.

Försöksstationen står under ledning av en föreståndare och omfattar
två avdelningar, en för lantbruksförsök och en för trädgårdsförsök.

Föreståndaren leder verksamheten vid lantbruksförsöksavdelningen.
Verksamheten vid trädgårdsförsöksavdelningen handhaves av landskapets
trädgårdskonsulent.

3 §.

Försöksstationen utför undersökningar och försök i enlighet med
av landskapsstyrelsen fastställd verksamhetsplan.

Verksamheten vid försöksstationen skall i mån av möjlighet ske i
samarbete med Lantbrukets forskningscentral.

Under försöksstationens ledning anordnas lokala fältförsök.

4 §.

Vid försöksstationen tillsättes en rådgivande kommission, bestående
av fem medlemmar. Försöksstationens föreståndare är en av medlemmarna
och fungerar som kommissionens sekreterare. De övriga medlemmarna ut-
ses av landskapsstyrelsen, efter det Delegationen för Ålands lantman-
nagillen och en trädgårdsodlingen representerande sammanslutning be-
retts tillfälle att göra förslag, sålunda, att tre medlemmar företräda
lantbruket och en trädgårdsodlingen.

Landskapsstyrelsen förordnar en av medlemmarna till ordförande och
en till viceordförande.

Rådgivande kommissionen sammanträder på kallelse av ordföranden el-
ler föreståndaren för försöksstationen. Kommissionen är beslutför, då
minst tre medlemmar äro närvarande.

Inom kommissionen avgöras ärendena med enkelt röstflertal. Falla
rösterna lika, avgör ordförandens röst. Protokoll och expeditioner
undertecknas av ordföranden och sekreteraren eller, om föreståndaren
för försöksstationen jämväl är ordförande, av viceordföranden och
sekreteraren.

Till vald medlem av kommissionen erlägges arvode och resekostnads-

ersättning som till medlem av landskapets kommitté.

5 §.

Rådgivande kommissionen åligger:

- 1) att utgöra föreningsband mellan försöksstationen och lantbrukarna och trädgårdsodlarna i landskapet;
- 2) att till landskapsstyrelsen avgiva utlåtande över förslag till verksamhetsplan, förslag till inkomst- och utgiftsstat samt över verksamhetsberättelserna; samt
- 3) att till landskapsstyrelsen avgiva utlåtanden i övriga frågor, som beröra försöksstationens verksamhetsområde.

6 §.

Föreståndaren för försöksstationen åligger:

- 1) att leda och övervaka försöksstationens verksamhet och draga försorg om att försöksresultaten färdigställas för publicering;
- 2) att bereda och föredraga ärendena i rådgivande kommissionen;
- 3) att utarbeta förslag till försöksstationens verksamhetsplan och inkomst- och utgiftsstat samt uppgöra verksamhetsberättelse ävensom att insända dem jämte rådgivande kommissionens utlåtande till landskapsstyrelsen;
- 4) att i enlighet med av landskapsstyrelsen givna föreskrifter handhava försöksstationens penningmedel;
- 5) att övervaka skötseln och underhållet av försöksstationens egendom;
- 6) att tillse, att på försöksstationen ankommande arbeten vederbörligen utföras; samt
- 7) att följa utvecklingen av förhållandena på försöksstationens verksamhetsområde och till landskapsstyrelsen inkomma med förslag till nödiga förnyelser och förbättringar.

7 §.

Kompetensvillkor för föreståndare vid försöksstationen är avlagd agronomexamen samt agronomie- och forstkandidatexamen ävensom praktisk förtrogenhet med skötseln av lantbruk.

Föreståndaren är landskapets tjänsteman och utnämnes av landskapsstyrelsen.

8 §.

Trädgårdskonsulenten åligger att för föreståndaren göra förslag om verksamheten vid avdelningen att intagas i försöksstationens verksamhetsplan ävensom förslag till inkomst- och utgiftsstat och verksamhetsberättelse för avdelningen.

-5-

9 §.

Försöksstationens föreståndare biträdes av en fältmästare. Kompetensvillkor för fältmästare är avlagd agrologexamen.

Fältmästaren är landskapets befattningshavare och utnämnes av landskapsstyrelsen.

10 §.

Försöksstationen redovisar för användningen av sina penningmedel till landskapsstyrelsen såsom om landskapets specialredogörare är stadgat.

11 §.

Närmare föreskrifter angående verkställigheten och tillämpningen av denna lag utfärdas vid behov genom landskapsförordning.

12 §.

Denna landskapslag träder i kraft den 1 maj 1965.

Vid lagens ikraftträdande ombildas tjänsten som andra lärare vid Ålands lantmannaskola till tjänst som föreståndare för Ålands försöksstation.

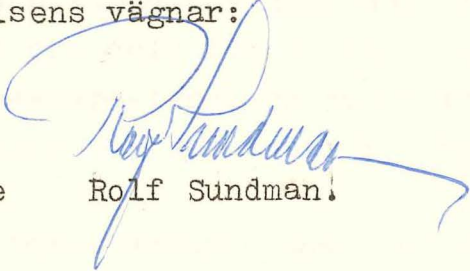
Mariehamn, den 26 oktober 1964.

På landskapsstyrelsens vägnar:

Lantråd

Hugo Johansson

Lagberedningssekreterare

Rolf Sundman.